

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αντιμετώπιση Πλημμυρικών Φαινομένων - Αντιπλημμυρική Προστασία

Η αντιπλημμυρική προστασία της ανάπτυξης του The Ellinikon αλλά και των όμορων με αυτήν Δήμων, είναι ένα από τα μεγαλύτερα έργα υποδομών που υλοποιούνται. Στόχος του έργου είναι να θωρακιστεί το The Ellinikon, αλλά και οι όμοροι Δήμοι από τις συνέπειες της κλιματικής κρίσης απόρροια της οποίας είναι και τα πλημμυρικά φαινόμενα.

Στα όρια της έκτασης της ανάπτυξης του The Ellinikon υπήρχαν δύο ρέματα, το ρέμα Τραχώνων και το ρέμα Αεροδρομίου ή Ευρυάλης. Και τα δύο αυτά ρέματα δεν θα μπορούσαν να μείνουν ως έχουν, καθώς για χρόνια ήταν είτε ημιτελή είτε ανεπαρκή να παροχετεύσουν τις πλημμυρικές ροές. Παράλληλα, με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων, κρίνονται ως ανεπαρκή να υποδεχτούν μεγάλο όγκο νερού σε ενδεχόμενη πλημμύρα.

Ειδικότερα η διάνοιξη του πλάτους του ρέματος Τραχώνων και η νέα εκβολή του, κρίθηκαν επιβεβλημένες τόσο για λόγους που σχετίζονται με την επικείμενη κλιματική αλλαγή, όσο και για λόγους ακτομηχανικής της ακτής που εκβάλλει. Όλες οι εργασίες, που βρίσκονται σε εξέλιξη, εκτελούνται βάσει των εγκεκριμένων μελετών ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν σε ακραία φαινόμενα λόγω της επικείμενης κλιματικής αλλαγής (για περίοδο επαναφοράς 100 ετών). Επιπρόσθετα, η LAMDA ανέθεσε σε εξειδικευμένα γραφεία, μελέτες που αφορούσαν πρόσθετους ελέγχους, πέρα από αυτούς που απαιτεί η νομοθεσία για την έγκρισή των έργων, με βάση τα πιο σύγχρονα μοντέλα και προδιαγραφές που χρησιμοποιούνται σε μεγάλα έργα του εξωτερικού (Storm Risk Assessment). Με τις εργασίες που γίνονται και βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο και την ένταξη μέρους των δύο ρεμάτων στο Μητροπολιτικό Πάρκο, όλη η περιοχή αυτή θα μεταμορφωθεί, καθώς θα αναζωογονηθεί το τοπικό οικοσύστημα.

Εκβολή Ρέματος Τραχώνων

Συγκεκριμένα και σε ότι αφορά στην εκβολή του Ρέματος Τραχώνων, αυτό αποτελεί ένα σημαντικό υδατορέμα της νοτιοανατολικής Αττικής, με διαχρονική επίδραση στο ανάγλυφο και τις πλημμυρικές συνθήκες των περιοχών Αλίμου και Ελληνικού. Η εκβολή του ρέματος, μετά από δεκαετίες ανθρώπινης παρέμβασης, επανασχεδιάζεται ώστε να αποκατασταθεί η περιβαλλοντική ισορροπία της περιοχής, με σεβασμό στο φυσικό και οικιστικό περιβάλλον.

Η σημερινή μορφή της εκβολής του ρέματος δεν αποτελεί φυσικό σχηματισμό. Τα στοιχεία, που προκύπτουν από διαθέσιμες αεροφωτογραφίες, δείχνουν ότι τη δεκαετία του 1940 η κοίτη ακολουθούσε φυσική πορεία προς τον Δήμο Αλίμου, με σαφή επίδραση από τους ύφαλους βράχους κοντά στην εκβολή. Τη δεκαετία του 1950 εμφανίζονται οι πρώτες παρεμβάσεις και η ύπαρξη μικρού λιμένα, με μετατόπιση της κοίτης προς το Ελληνικό, ενώ τη δεκαετία του 1960 κατασκευάζεται το σημερινό αλιευτικό καταφύγιο, με την εκβολή να εκτρέπεται πλέον οριστικά προς το Δήμο Ελληνικού. Κατά συνέπεια, η παρούσα κοίτη και εκβολή έχουν διαμορφωθεί τεχνητά, δεν είναι «φυσικές» και δεν αποτυπώνουν την ιστορική υδρολογική πραγματικότητα του ρέματος.

Η νέα εκβολή έχει μελετηθεί με βάση τεχνικά, υδραυλικά και περιβαλλοντικά κριτήρια. Δεν πρόκειται για μια αυθαίρετη εκτροπή αλλά για αποκατάσταση της ιστορικής κατεύθυνσης του ρέματος.

Η νέα διευρυμένη εκβολή του ρέματος ως στόχο έχει την ενίσχυση της αντιπλημμυρικής προστασίας, την αποφυγή διάβρωσης και υποβάθμισης της παραλίας Αλίμου.

Η εκβολή οριοθετείται από δύο τεχνητούς προβόλους, οι οποίοι εκτείνονται εντός της θάλασσας ώστε τα νερά του ρέματος να εκβάλλουν, μετά την τροποποίηση του 2024, σε σημείο απομακρυσμένο άνω των 70 μ. από την ακτή, αποτρέποντας την όποια επίδραση στο παράκτιο ίζημα (δηλαδή στο χαλαρό υλικό που συσσωρεύεται στην παράκτια ζώνη από την φυσική διάβρωση των πετρωμάτων) και την όποια ενόχληση στους λουόμενους. Επίσης, δεν προβλέπεται από τον σχεδιασμό η επίχωση της υφιστάμενης εκβολής.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Ακτομηχανικής Μελέτης, στην οποία εξετάστηκαν όλα τα σενάρια, δεν αναμένεται να προκύψει καμία βλάβη στην παραλία Αλίμου λόγω των έργων εκβολής του ρέματος. Η νέα εκβολή έχει σχεδιαστεί ώστε να διπλασιάσει την υδραυλική ικανότητα απορροής του ρέματος ενσωματώνοντας τις προβλέψεις της μελέτης «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ MASTER PLAN ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ», ΥΠ.Υ.ΜΕ.

Η αστική περιοχή που εξυπηρετείται από το ρέμα χαρακτηρίζεται από μεσαίο έως υψηλό πλημμυρικό κίνδυνο. Τα έργα που εκτελέστηκαν τη δεκαετία του 1980 αφορούσαν διατομές κατά το ήμισυ ανεπαρκείς. Το συμβάν του 2013, με υπερχειλίσεις και φερτά υλικά, ανέδειξε την ανάγκη συνολικής αναβάθμισης. Η οριοθέτηση του ρέματος Τραχώνων έγινε μέσω του Προεδρικού διατάγματος και καθορίστηκε εν συνεχεία η εκβολή του βάσει και των ειδικών τεχνικών μελετών που ακολούθησαν κατ' εφαρμογή του Προεδρικού Διατάγματος και αξιολογήθηκαν μέσω της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, που είχε αναρτηθεί προς διαβούλευση. Εδώ να τονιστεί ότι έχουν προβλεφθεί ειδικά μέτρα για τη συγκράτηση φερτών υλικών προκειμένου αυτά να μην καταλήγουν στη θάλασσα, τόσο στο ρέμα Τραχώνων όσο και στο Ρέμα Αεροδρομίου.

Συνοψίζοντας, η σχεδιαζόμενη εκβολή του ρέματος Τραχώνων αποτελεί τεχνικά τεκμηριωμένη και περιβαλλοντικά συμβατή παρέμβαση. Δεν επηρεάζει αρνητικά την παραλία Αλίμου, αντίθετα, ενισχύει την προστασία της. Η κοίτη αποκαθίσταται σύμφωνα με την ιστορική υδρολογική της διαδρομή, και ταυτόχρονα υπηρετεί τις σύγχρονες ανάγκες αστικής ανθεκτικότητας και πράσινου σχεδιασμού, εντάσσοντας το ρέμα στον δημόσιο χώρο και στη λειτουργία του ευρύτερου Μητροπολιτικού Πόλου.

Ρέμα Τραχώνων | Όρια Ρέματος Ευρυάλης | Ασφαλιστικά μέτρα Δήμου Γλυφάδας

Η περίφραξη στην περιοχή του ρέματος Ευρυάλης είναι προσωρινή και γίνεται για λόγους ασφαλείας. Ακόμη και η άδεια της περίφραξης είναι άδεια για «προσωρινή εργοταξιακή περίφραξη». Οποιοσδήποτε κάνει ένα έργο, ελπίζουμε ακόμη και ο Δήμος, για να το ξεκινήσει οφείλει να το περιφράξει. Το γεγονός ότι το αεροδρόμιο είχε επιλέξει να αφήσει αυτό το τμήμα γης απερίφρακτο, δεν διαφοροποιεί την νομική του κατάσταση. Ιδιοκτήτης του ανέκαθεν ήταν το Ελληνικό Δημόσιο (όχι ο Δήμος) και το Ελληνικό Δημόσιο το εισέφερε στην Ελληνικό, όπως και τις υπόλοιπες εκτάσεις. Πάρα πολλοί χώροι του αεροδρομίου ήταν ελεύθεροι και ελεύθερα προσβάσιμοι όλα τα χρόνια, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν ήταν τμήμα της ιδιοκτησίας του.

Στην περιοχή του έργου, το «ρέμα της Ευρυάλης» («ρέμα Αεροδρομίου» επισήμως) έχει οριοθετηθεί από το 2018 με Προεδρικό Διάταγμα, το οποίο αναφέρει ρητά ότι «Επικυρώνεται ο καθορισμός των οριογραμμών των ρεμάτων «Τράχωνες» και «Αεροδρόμιο» που βρίσκονται στην περιοχή του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού-Αγίου Κοσμά Αττικής. Όποια μη οριοθέτηση αφορά περιοχές και τμήματα του ρέματος εκτός του έργου και επομένως δεν έχουν καμία σχέση με την συγκεκριμένη έκταση. Επιπλέον, είναι πάγια πρακτική να οριοθετείται τμηματικά ένα ρέμα (αυτό ορίζεται και από την σχετική νομοθεσία).

Τα όρια της εν λόγω περιοχής καθορίζονται από 3 Νόμους (ν. 4062/2012, ν. 4787/2021 και ν. 4802/2021) και ένα Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ ΑΑΠ35/2018), το οποίο μάλιστα έχει περάσει από το Συμβούλιο της Επικρατείας και πριν την έκδοσή του και μετά, όταν ασκήθηκαν αιτήσεις ακύρωσής του.

Το κοινόχρηστο πράσινο που επικαλείται ο Δήμος Γλυφάδας είναι σε άλλη θέση, τουλάχιστον 170 μέτρα από την έκταση που περιφράσσεται. Και στα στοιχεία που παραθέτει ο Δήμος Γλυφάδας, αυτή η έκταση είναι εκτός του Γενικού Πολεοδομικού σχεδίου του 1989, το οποίο είναι αυτό που ισχύει και προβλέπει για την έκταση αυτή όχι κοινόχρηστο χώρο πρασίνου αλλά αμιγή κατοικία, δηλαδή χρήσεις από τις οποίες δεν προκύπτουν δικαιώματα ιδιοκτησίας του Δήμου. Ακόμα και η μελέτη αναθεώρησης του ΓΠΣ που έχει συνταχτεί από τον ίδιο τον Δήμο τον Δεκέμβριο του 2016, προτείνει για την ευρύτερη περιοχή την ίδια χρήση (αμιγής κατοικία).